

Висновки. Таким чином, міжнародні перевезення потребують детального дослідження та удосконалення, про що свідчить результат аналізу тенденцій розвитку цього сегменту ринку транспортної галузі. Вихід з даної ситуації можливий лише при прийнятті стратегічно важливих рішень на всіх рівнях управління, здатних забезпечити конкурентоспроможність вітчизняних перевізників в майбутньому. Пріоритетними напрямками розвитку, на думку авторів, слід вважати оновлення зношених основних фондів усіх галузей транспорту, поліпшення якості послуг транспорту відповідно до зростаючих споживчих вимог та міжнародних стандартів, скорочення нераціональних витрат. Це дасть змогу розширити ринки збуту, підвищити показники міжнародної конкурентоспроможності країни, збільшити валютні надходження, а також вивести національний ринок міжнародних перевезень на якісно новий рівень розвитку.

Література

1. Міжнародні перевезення вантажів за видами транспорту [Електронний ресурс]: за даними Статистичного щорічника України / Держ. ком. статистики України. – К. : ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2010. – С. 560. – Режим доступу : http://ukrstat.gov.ua/druk/s_sc/SU2010_u.zip
2. Реалізація потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку [Електронний ресурс] / Д.К. Прейгер, О.В. Собкевич, О.Ю. Ємельянова // Національний інститут стратегічних досліджень – К. : НІСД, 2011. – 37 с. – Режим доступу : http://www.niss.gov.ua/public/File/2011_nauk_an_rozrobku/transport.pdf
3. Транспортна стратегія України на період до 2020 року [Електронний ресурс] / Міністерство інфраструктури. – Режим доступу : <http://www.mintrans.gov.ua/uk/discussion/15621.html>
4. Дуброва Т.А. Статистические методы прогнозирования в экономике / Дуброва Т.А. – М. : Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, 2003. – 50 с.
5. Лукашин Ю.П. Адаптивные методы краткосрочного прогнозирования временных рядов / Лукашин Ю.П. – М. : «Финансы и статистика», 2003. – 416 с.

Надійшла 05.12.2011; рецензент: д. е. н. Полуянов В. П.

УДК 330.332.2

М. В. ДИХА, Ю. В. ЦВІГУН
Хмельницький національний університет
П. П. ГАВРИЛКО

Ужгородський навчальний центр Київського національного торговельно-економічного університету

ВЕНЧУРНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ

В статті розглянуто особливості функціонування, розвитку та заходи щодо стимулювання венчурного бізнесу в Україні. Проаналізовано діяльність інститутів спільного інвестування в сучасних умовах господарювання.

The article discusses the features of the operation, development and measures to encourage venture business in Ukraine. Analyzed the activities of collective investment institutions in the contemporary economy.

Ключові слова: венчурний бізнес, інститути спільного інвестування.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України найрізноманітніші види діяльності, представлені великою кількістю фірм, підприємств, організацій, асоціацій тощо. Проте, варто констатувати, що їх інноваційно-технологічний рівень є низьким.

Для забезпечення прискореного використання новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності продукції, послуг розвинуті країни світу використовують венчурну індустрію. Тому, зарубіжний досвід організації підприємницьких структур венчурного капіталу є надзвичайно актуальним і дуже важливим для розвитку інвестиційно-інноваційного ринку і структурної перебудови економіки України. Розвиток венчурного фінансування в Україні, як апробованого в світовій практиці позабюджетного фінансування в наукоємних секторах економіки, адаптація його до реалій нашої держави дозволить йому як одному з найефективніших інструментів комерціалізації наукових нововведень стати перспективним джерелом фінансових ресурсів для активізації інноваційних процесів в Україні.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій. Проблеми венчурного бізнесу в Україні та шляхи їх вирішення, механізми державного сприяння розвитку венчурного підприємництва в сфері інвестиційно-інноваційної діяльності в своїх працях висвітлили такі науковці: Антонюк Л., Архієреєв С., Баранецький І., Денисюк В., Дмитриченко Л., Красовська О., Крупка М., Кризька Р., Лукашов А., Поручник А., Савчук В. та інші. Проте, венчурний бізнес на ринку України знаходиться на стадії розвитку, тому багато питань щодо даної теми потребують детального вивчення, уточнення та аналізу.

Постановка завдання. Розкрити механізм функціонування венчурного бізнесу, проаналізувати

діяльність інститутів спільного інвестування (ІСІ), дослідити проблеми та перспективи розвитку венчурного підприємництва в Україні.

Виклад основного матеріалу. Венчурна діяльність, яка поєднує два види підприємництва: фінансове та інноваційне – це ризикова діяльність, у процесі якої створюються і впроваджуються у виробництво нові товари, технології, послуги. Венчурні фірми – це здебільшого малі підприємства у новітніх галузях виробництва (електроніка, біохімія, біоінженерія, виробництво споживчих товарів), які швидко прогресують і в яких відбувається інтенсивна зміна поколінь продуктів і технологій, пов'язаних з базисними інноваціями. Малі венчурні підприємства спеціалізуються у сферах наукових досліджень, розробок, упровадження інновацій, організація яких пов'язана з підвищеним ризиком.

Венчурні фірми, як правило, утворюються групою однодумців – учених, інженерів, спеціалістів, винахідників, які мають певний досвід роботи в лабораторіях великих фірм або науковими закладами, університетами чи приватними особами, які бажають організувати свою справу. Вони мають певні наукові, інженерні ідеї і хочуть реалізувати їх практично у рамках малої фірми. Малі фірми створюються і на великих підприємствах під винахідників новації й орієнтовані на її реалізацію, що забезпечує успіх поширення інновацій у виробництві, побуті, а корпорації – великі прибутки. Перевагами венчурних фірм є:

- вузька спеціалізація наукових пошуків або розробка невеликого кола технічних ідей;
- концентрація фінансових і матеріально-технічних ресурсів за обраним напрямом дослідження;
- високий рівень мотивації праці кваліфікованих спеціалістів;
- звільнення від податкового навантаження (від податку на прибуток);
- гнучкість і мобільність з урахуванням ринкової кон'юнктури;
- можливість швидкої переорієнтації на інші напрями;
- відсутність бюрократизму в управлінні, мобільність організаційної структури;
- швидка комерційна реалізація ідеї, технології, винаходу;
- цикл «наука – виробництво» скорочується до мінімуму.

Безперервний та якісний трансферт наукових знань у нові технології та вироби у розвинутих країнах світу обумовлює їх економічний розвиток. У світі давно закріпилося усвідомлення того, що саме високі технології забезпечують переваги, неспівставні за потужністю ні з якими іншими. Власники технологій, а також їх інфраструктурних передумов (науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи, прикладна і фундаментальна наука, розробники і вчені) в сучасних умовах мають невичерпні конкурентні переваги. Так, країни світу, що використовували венчурну індустрію для покращення економічних показників та конкурентоспроможності економіки, в результаті отримали значне зростання виробництва конкурентоспроможної продукції, прискорене використання новітніх технологій у галузях промисловості. Крім цього, позитивними наслідками венчурної діяльності стали:

- переорієнтація індустріального шляху розвитку економіки на інноваційний;
- стимулювання крупних виробничих структур до впровадження і використання новітніх технологій;
- активний розвиток фондового ринку;
- призупинення відтоку висококваліфікованих спеціалістів і талановитих учених за кордон та ін.

За час свого існування венчурний бізнес проявив себе як один з ефективних засобів стабілізації й розвитку реального сектору економіки.

Розглядаючи устрій венчурного бізнесу, можна сказати, що він здійснюється за певною послідовністю етапів. Так, початковим етапом є формування та надбання інноваційних ідей. Проте, недоліком цього етапу є те, що автори інновацій можуть переоцінювати потенційні результати своєї діяльності та недооцінити реальні умови та можливі складнощі при реалізації в життя своїх задумів. Саме для цього існує другий етап, на якому під керівництвом професійних та кваліфікованих фінансистів, економістів, менеджерів, маркетингологів тощо має здійснюватись об'єктивне вивчення, оцінювання та аналіз усіх можливих чинників впливу на розробку та реалізацію інновацій.

Професійні лінійні керівники венчурних фірм повинні стежити за станом наукових досліджень, відшукуючи перспективні ідеї, які варто фінансувати. Проте, загроза на цьому етапі діяльності подвоюється, оскільки навіть за незначної помилки фірма може взяти під опіку безнадійний некупний проект, або, навпаки, проігнорувати та упустити перспективну ідею. До того ж, на практиці, фахівці та і самі венчурні капіталісти стверджують, що вони ніколи не вкладають гроші на стадії розробки інноваційної ідеї, оскільки це дуже ризиковано. Саме тому, з метою мінімізації можливих збитків і небажаних ефектів на даній стадії необхідно ретельно здійснювати економічне обґрунтування інновацій. В протилежному випадку ринковий механізм автоматично зруйнує пройдений інноваційний процес та створений результат.

Як правило, інвестор вступає в проект, коли вже є хоч би експериментальна модель і складений бізнес-план. Безумовно, при прийнятті остаточного рішення про доцільність реалізації інноваційних проектів, крім економічної оцінки, вагоме значення мають технічні, технологічні, екологічні, соціальні й інші чинники. Проте, в національних умовах господарювання вони, як правило, стають визначальними лише в тому випадку, коли для фінансування інновацій виділяються цільові кошти різноманітних фондів і організацій або, коли інвестор переслідує особливі цілі (наприклад, створення відповідного іміджу на ринку).

Наступною стадією є безпосередній процес втілення інноваційної ідеї. Для початку це дослідницький зразок, потім – пробна партія і лише за умов комплексного та ефективного прорахування та аналізу всіх факторів, інновація поступає у серійне виробництво, після чого відбувається його масова реалізація. Коли такий рівень досягається венчурною компанією, яка за рахунок внесених інвестицій стала співвласником бізнесу, може вирішуватися питання про продаж своєї частини іншому інвесторові. Основний дохід венчурний інвестор отримує від забезпечення зростання ринкової вартості інвестованого об'єкту. На цьому венчурне інвестування завершується, залишаючи за собою налагоджений процес, який даватиме звичайні прибутки, що задовольняють традиційних інвесторів.

Венчурна діяльність в Україні здійснюється на основі венчурних фондів, які активніше почали створюватися в Україні після прийняття Верховною Радою України Закону «Про інститути спільного інвестування» № 2299 від 15. 03. 2001 року. Згідно українського законодавства, венчурний фонд відноситься до інвестиційних фондів закритого типу. Структура його активів формується без значних обмежень, вкладниками можуть бути як юридичні особи так і фізичні. Венчурним фондам раніше було заборонено залучати кошти фізичних осіб, що значно обмежувало можливості ІСІ. Проте, завдяки внесеним змінам у закон, дане обмеження було знято.

На сьогоднішній день, реальна ситуація така, що в Україні венчурні фонди використовуються, в основному, для оптимізації управління активами фінансово-промислових холдингів та зниження податкового навантаження (звільнення від податку на прибуток). Головними причинами цьому є непрозоре й недосконале законодавство, обмеженість фінансування та, відповідно, не вигідність за таких умов здійснювати чисте інвестування в інновації. Правове регулювання венчурного бізнесу в Україні не враховує специфічних чинників впливу, у взаємодії з економічними (не достатній рівень розвитку фондового ринку, страхового ринку, банківської системи тощо) та політичними чинниками значно обмежує та скочує можливості такого роду діяльності. Також деструктивними чинниками розвитку венчурної діяльності в Україні є: слабкість інституту захисту інтелектуальної власності; незначний капітал венчурних фондів, яким вони оперують; високий ступінь ризику та недовіра до розроблених інноваційних проєктів; відсутність сприятливого й стабільного інвестиційного клімату в країні; дуже мала й недостатня кількість інвесторів готових здійснювати вклади у високоризикові проєкти.

Проте, навіть попри не дуже сприятливі умови, за даними Української асоціації інвестиційного бізнесу кількість зареєстрованих ІСІ у розрахунку на одну компанію з управління активами (КУА) в Україні зростає (див. табл. 1), хоча, варто зазначити, що у 2009 році абсолютна кількість ІСІ зменшилась відносно їх кількості у 2008 році. Кількість КУА за останні три роки зменшується, у 2009 році – із 409 до 380 (-29 компаній, -7,1 %), у 2010 році – із 380 до 339 (-41 компанія, -10,8 %). Проте, поступове відновлення фондового ринку після основної «хвилі» кризи, зрештою, сприяло збільшенню числа учасників ринку інвестиційних фондів, у 2010 році їх кількість зросла із 1202 до 1226 (+24 фонди, + 2 %). Створення нових фондів супроводжувалося ліквідацією існуючих.

Таблиця 1

Динаміка кількості КУА та ІСІ на одну КУА у 2008–2010 рр. [8]

Показник	31.12.2007 р.	31.12.2008 р.	31.12.2009 р.	31.12.2010 р.
Кількість КУА	334	409	380	339
Кількість ІСІ на одну КУА	2,5	3,04	3,16	3,62

Кількість ІСІ, визнаних такими, що відбулися (досягли нормативів), у 2010 році також зросла і станом на 31 грудня склала 1095 (+110 фондів, +11,2 %). Отже, темпи виходу фондів на ринок дещо підвищилися, хоча були співставні з результатами 2009 року (+97 фондів, +10,9 %). Незначна кількість визнаних фондів протягом року розпочала процедуру ліквідації (як фонди закритого типу, так і інші), деякі не досягли нормативу мінімального обсягу активів і були ліквідовані без визнання. Динаміку ІСІ за період 2003–2010 років представимо на рис. 1.

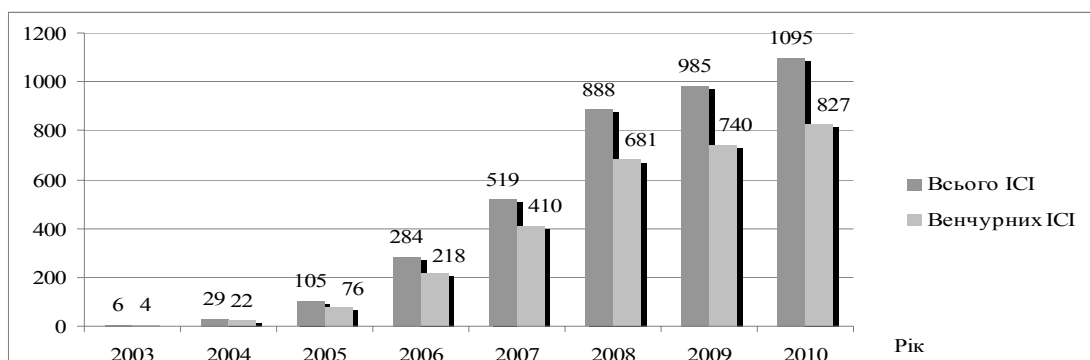

Рис. 1. Динаміка кількості ІСІ, що досягли нормативів у 2003–2010 роках, [8]

На кінець 2010 року венчурні фонди залишилися лідерами за часткою у загальній кількості визнаних ІСІ, причому, вона ледь помітно зросла відносно частки у 2009 році (із 75,13 % до 75,53 %). Рушієм зростання числа визнаних ІСІ були, як завжди, пайові венчурні фонди (+66 за 2010 рік). У той же час, найбільші відносні темпи збільшення кількості ІСІ, що досягли нормативів, серед різних типів та видів фондів у 2010 році показали венчурні корпоративні ІСІ (+22 фонди, +44 %) та закриті недиверсифіковані ПФФ (+6 фондів, +23 %). Також зазначимо, що станом на 31.12. 2010 року було 131 зареєстрованих ІСІ, які на зазначену дату ще не були визнані.

Важливим елементом аналізу діяльності ІСІ є розмір їх активів. Вартість активів ІСІ та їх частку у ВВП країни за останні два роки представлено в табл. 2.

Таблиця 2

Показник	31.12. 2009 р.			31.12. 2010 р.		
	млн грн	%	Частка у ВВП, %	млн грн.	%	Частка у ВВП, %
ВВП (у фактичних цінах)	913345	-	-	1094607	-	-
Активи венчурних ІСІ	76028,21	92,11	8,32	99236,05	91,78	9,07
Активи усіх ІСІ (венчурних і невенчурних)	82540,93	100	9,04	108126,47	100	9,88

Сумарна вартість активів усіх ІСІ у 2010 році відносно вартості активів 2009 року зросла (+25585,54 млн грн, +31,00 %). Вартість активів венчурних ІСІ у 2010 році зросла на 23207,84 млн грн (+30,53 %), проте, у структурі вартості активів за 2010 рік їх питома вага – 91,78 %, тобто несуттєво зменшилась відносно рівня 2009 року (92,11 %). Важливо відзначити збільшення питомої ваги вартості активів ІСІ у ВВП у 2010 році. Зокрема, частка венчурних активів у ВВП зросла за 2010 рік із 8,32 % до 9,07 %.

Також зазначимо, що динаміка вартості чистих активів ІСІ істотно не відрізняється. Вартість чистих активів усіх ІСІ зросла із 72574,19 млн грн у 2009 році до 96454,11 млн грн у 2010 році (+23879,92 млн грн, +32,90 %). Вартість чистих активів венчурних ІСІ зросла із 66662,11 млн грн у 2009 році до 88151,82 млн грн у 2010 році (+21489,72 млн грн, +32,24 %).

Структура активів венчурних ІСІ у 2010 році представлена на рис. 2.

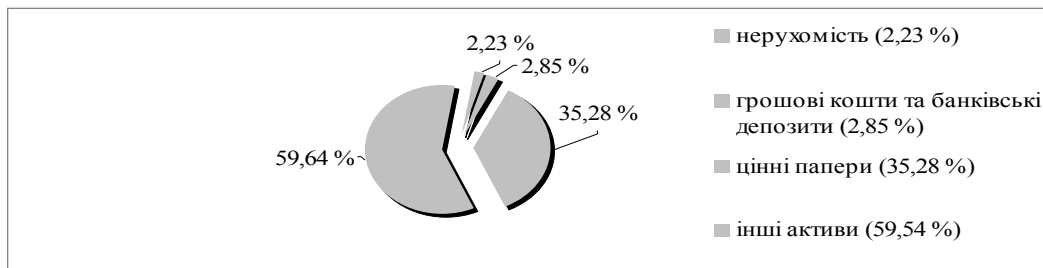

Рис. 2. Структура активів венчурних ІСІ станом на 31.12. 2010 року, [8]

Розглядаючи більш детально структуру таких активів як цінні папери, слід відзначити, що вони розподілились у наступному співвідношенні: ОВДП – 0,02 %, акції – 10,28 %, облигації підприємств – 9,22 %, інші – 15,76 %.

Аналізуючи доходність венчурних ІСІ, варто звернути увагу, що вона суттєво зросла у 2010 році порівняно з 2009 роком. Так, доходність венчурних ІСІ у 2010 році, у середньому, була на рівні 61,92 %, тоді як у 2009 – 42,7 %. Таким чином, венчурні фонди показали високий рівень доходності із традиційно дуже широким діапазоном результатів окремих фондів (від -98 % до понад +4 800 %).

Розрахунки, представлені в табл. 3 ілюструють типи суб'єктів інвестування ІСІ та розмір вкладених ними активів у розрізі венчурних та невенчурних фондів.

Таблиця 3

Розподіл вартості чистих активів ІСІ за типами інвесторів станом на 31.12. 2010 року [8]

Інвестори		Вартість чистих активів у фондах, %	
		венчурних	невенчурних: відкритих, інтервальних, закритих (невенчурних)
Юридичні особи	резиденти	83,50	63,71
	нерезиденти	15,40	8,36
Фізичні особи	резиденти	1,09	27,69
	нерезиденти	0,01	0,24
Разом		100	100

Найбільшою категорією інвесторів усіх ІСІ у 2010 році, як і раніше, були українські підприємства. У венчурних фондах найвагомими за обсягом, традиційно, були вкладення юридичних осіб-резидентів, що станом на 31.12. 2010 року склали 83,50 %. Частка вартості чистих активів іноземних юридичних осіб у венчурних ІСІ на кінець 2010 року склала 15,40 %. Незначною є частка вартості чистих активів фізичних осіб резидентів і нерезидентів у венчурних ІСІ. У структурі вартості чистих активів невенчурних ІСІ питома вага активів юридичних осіб-резидентів нижча, ніж у венчурних, і складає 63,71 %, проте, частка активів фізичних осіб-резидентів суттєвіша, на кінець 2010 року складала 27,69 %.

Аналізуючи український ринок венчурного інвестування потрібно зазначити, що він зародилося як наслідок розвитку підприємницької діяльності в інноваційній сфері, яка перейшла до істотно нових організаційно-правових форм, проте, ще й досі у своєму розвитку значно поступається розвинутим країнам.

Український ринок венчурного інвестування істотно відрізняється від іноземних ринків. Найпривабливішими сферами інвестування венчурних фондів в Україні є будівництво, переробка сільгосппродукції, харчова промисловість, торгівля, готельний і туристичний бізнес, в той час, як у країнах Європейського союзу і в США – це інвестиції в інновації. В Україні існуючі венчурні фонди надають однозначну перевагу низько- та середньоризикованим короткотривалим операціям з фінансовими активами та нерухомістю й, поки, слабо орієнтовані на новітні технології. На нашу думку, це свідчить про те, що український венчурний бізнес таким є лише формально, насправді, відсутні його важливі характеристики – інноваційна компонента, ризикованість та класична орієнтація на інноваційні проекти, співпраця з технопарками, бізнес-інкубаторами та вищими навчальними закладами.

Тому, надзвичайно важливо вдосконалити державну політику стимулювання венчурного бізнесу з урахуванням провідного зарубіжного досвіду. Держава має створити сприятливі умови для інноваційної діяльності, формуючи єдині цивілізовані правила і механізми, що сприятимуть розвитку всіх суб'єктів інноваційної сфери, зокрема, венчурного підприємництва. Виступаючи координатором та стимулятором циклу «ідея-ринок» з допомогою сучасного інноваційного механізму держава повинна розділити з бізнесом ризики впровадження інновацій та вдосконалити законодавство зі стимулювання інноваційної діяльності, режимів роботи технопарків, сприяти виконанню технопарками та бізнес-інкубаторами їх безпосередньої інноваційної функції.

Вигоди, які отримує суспільство від програм підтримки венчурного капіталу, не обмежуються тільки прибутками венчурних капіталістів. Проекти, направлені на підтримку малих компаній, сприяють також створенню нових робочих місць, нових технологій, що мають важливе стратегічне значення для довгострокового зростання національної економіки.

Для забезпечення ефективного використання науково-технологічного й інтелектуального потенціалу України шляхом розвитку венчурного підприємництва й стимулювання виробництва високотехнологічної, конкурентоспроможної продукції, першочергово необхідно вжити такі заходи:

1. Розробка Концепції розвитку національної венчурної індустрії, за якою головними суб'єктами здійснення державної політики у сфері венчурного капіталу мають бути Державна комісія з регулювання ринку фінансових послуг та Державна комісія регулювання ринку цінних паперів та фондового ринку, які повинні значну увагу приділяти формуванню та забезпеченню реалізації єдиної державної політики щодо розвитку венчурного підприємництва, ринку цінних паперів та їх похідних, обігу акцій на вторинному ринку та сприяти адаптації національного фондового ринку до міжнародних стандартів.

2. Перегляд та запровадження схеми податкового стимулювання інноваційної діяльності, надання пільг в оподаткуванні лише тим венчурним фондам, які здійснюють фінансування проектів, що відповідають пріоритетним напрямкам та стратегії інноваційного розвитку держави; створення сприятливої державної політики венчурного фінансування.

3. Запровадження фінансових стимулів для інвестування до венчурних фондів, малих і середніх інноваційних підприємств шляхом:

- зниження державою венчурних ризиків приватних інвесторів, у т.ч. шляхом державних гарантій за кредитами венчурним фондам або новим малим компаніям та сприяння диверсифікації капіталів приватних венчурних фондів шляхом участі державного венчурного фонду в спеціально відібраних проектах;

- розробка й упровадження механізму державного страхування кредитів, що надаються ринковими фінансово-кредитними установами під реалізацію інноваційних проектів.

4. Врегулювання системи захисту інтелектуальної власності українських дослідників та підприємців, у т.ч. шляхом державної підтримки міжнародних патентів з найбільш перспективних розробок та впровадження ефективнішого захисту наукової інтелектуальної власності від порушень.

5. Створення необхідних умов для розвитку неформального венчурного фінансування, вкрай важливого на ранніх стадіях розвитку фірм, що вимагає змін цивільного законодавства щодо закріплення прав власності бізнес-ангелів у венчурних проектах. Країни, які мають досвід створення мереж бізнес-ангелів, стимулюють збільшення інвестицій шляхом забезпечення ретельної перевірки проектів та організації зустрічі сторін.

6. Розвиток венчурної та інноваційної інфраструктури, важливими елементами якої є технопарки, бізнес-інкубатори, центри трансферу технологій та, звичайно, венчурні фонди; проведення інноваційних

конкурсів, експертних рад, венчурних ярмарків національного та регіонального рівня. Необхідним є поєднання всіх елементів інноваційної інфраструктури в інформаційну мережу, що дозволить взаємодіяти бізнесу й капіталу, авторам проєктів з потенційними інвесторами та сприятиме встановленню між ними партнерських відносин, одержанню всебічної інформації про останні тенденції та перспективи венчурної індустрії, демонстрації можливостей інноваційного бізнесу. Це вимагає створення мережі регіональних інноваційних центрів та виконання ними інформативної функції з регіональної підтримки та інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності. Обов'язковою є державна підтримка створення віртуальних інноваційних бізнес-інкубаторів і баз даних щодо ведення інноваційної підприємницької діяльності на базі Інтернет.

7. З метою збільшення частки й обсягів залучення венчурних інвестицій у вітчизняні інноваційні компанії необхідним є створення системи коучинг-центрів з венчурного підприємництва. Їх завданням є підготовка фахівців з венчурного підприємництва та забезпечення високого рівня формальних і неформальних зв'язків представників венчурної індустрії. Ця система сприятиме виникненню нових фінансових інститутів і підтримуючої інфраструктури на загальнодержавному та регіональному рівнях. Потрібна підготовка кваліфікованих фахівців, що володіють системами відбору проєктів для венчурного фонду, оскільки науково-технічні ризики є характерною рисою венчурного бізнесу. Тільки близько 1 % проєктів, які одержує на розгляд венчурний капіталіст, доходять до стадії фінансування. Для цього необхідно збільшити держзамовлення на підготовку та перекваліфікацію кадрів для інноваційної діяльності державними закладами освіти та налагодити й відпрацювати механізми стажування студентів з інноваційного менеджменту в провідних університетах розвинених країн світу.

Висновки. Венчурне підприємництво є надзвичайно перспективним і дуже важливим для розвитку інвестиційно-інноваційного ринку, хоча на даному етапі розвитку економіки України існує ще багато перешкод для ефективної і прозорої роботи компаній в даній сфері. Враховуючи те, що наразі в Україні ще не існує ефективно й досконало сформованого дієвого ринку венчурного підприємництва, то задля його формування необхідно вирішити ряд складних комплексних проблем у політико-правовому, економічному аспектах, а також і в напрямку розвитку інфраструктури венчурного підприємництва. Для розвитку венчурного бізнесу необхідна ефективна, прозора державна система, яка б координувала венчурний бізнес і стимулювала його розвиток. Венчурні підприємства, якщо їм створити сприятливі умови, можуть забезпечити значні обсяги фінансування інноваційних процесів, що зумовить одержання невичерпних конкурентних переваг, сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та зростанню національної економіки.

Література

1. Про інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди) : Закон України № 2299 від 15.03. 2001 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2299-14>
2. Бібліотека економіста. Інвестиційний менеджмент. Венчурні фірми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/4/516.html>
3. Дмитриченко Л.І. Державні механізми сприяння венчурному підприємництву у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності / Л.І. Дмитриченко, К.В. Кутрань // Фінанси України. – 2011. – № 1 – С. 23–30.
4. Заморока Ю.В. Венчурний бізнес в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення / Ю.В. Заморока, В.А. Гарбар // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://intkonf.org/zamoroka-yuv-garbar-va-venchurniy-biznes-v-ukrayini-problemi-ta-shlyahi-yih-virishennya/>
5. Кризьська Р. Принципи і механізми державного сприяння розвитку венчурного підприємництва в сфері інвестиційно-інноваційної діяльності / Р. Кризьська // Економіка та держава. – 2010. – № 2 – С. 117–120.
6. Лукашов А.В. Венчурне фінансування / Лукашов А.В. – К. : Лібра, 2005. – 368 с.
7. Держкомстат України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua
8. Українська асоціація інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.uaib.com.ua/aboutassoc/vectors/about_association.html

Надійшла 10.12.2011; рецензент: д. е. н. Орлов О. О.